

**UCHWAŁA NR XLVIII/315/2022
RADY GMINY STARE MIASTO**

z dnia 27 stycznia 2022 r.

**w sprawie ustalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w gminie Stare Miasto na lata 2022-2024.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 i 1834) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) uchwała się co następuje:

§ 1. Wprowadza się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Miasto

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Halina Turajska

Załącznik do uchwały nr XLVIII/315/2022
Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 stycznia
2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego
Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w gminie Stare Miasto na lata
2022-2024

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2022-2024

I. WSTĘP

Przemoc jest jednym z palących problemów społecznych, do rozwiązywania którego należy podchodzić systemowo przy aktywnym zaangażowaniu władz publicznych, przedstawicieli sektora edukacji, zdrowia, przedstawicieli sektora pozarządowego oraz mieszkańców społeczności lokalnej. Podejście władz lokalnych do zapobiegania i rozwiązywania problemu przemocy powinno zakładać powstawanie wielosektorowych i wieloinstytucjonalnych koalicji działających na tę rzecz. Podstawowym założeniem, które obliguje administrację rządową i samorządową do podejmowania działań w zakresie rozwiązywania i przeciwdziałania temu problemowi, jest poszanowanie praw człowieka oraz fakt, że przemoc domowa nie jest prywatną sprawą rodziny, nie jest też prywatnym konfliktem pomiędzy małżonkami. Konsekwencje społeczne dla ofiar przemocy mogą towarzyszyć im przez całe życie, skutecznie destabilizując, utrudniając, a w skrajnych przypadkach wykluczając z funkcjonowania w różnych sferach życia. Doświadczanie przemocy domowej jest tym bardziej dramatyczne, że występuje w miejscu, które z założenia powinno dawać jednostce wsparcie, bezpieczeństwo i stwarzać optymalne warunki do rozwoju i społecznego funkcjonowania, a jej sprawcami są członkowie rodziny, osoby bliskie i zaufane.

Różnorodność i kreatywność w tworzeniu rozwiązań systemowych na rzecz przeciwdziałania i rozwiązywania problemu przemocy powinna stanowić wartość dodaną np. programów gminnych i powiatowych, gdyż tylko w ten sposób dają one gwarancję, że będą skuteczną odpowiedzią na potrzeby osób zamieszkujących na określonym terenie. Ponadto wspólne zaangażowanie mieszkańców i władz samorządowych w ich tworzenie buduje w społeczności lokalnej poczucie odpowiedzialności za przestrzeganie prawa, zasad i norm społecznych oraz przyczynia się do podniesienia świadomości o zjawisku przemocy domowej.

II. PRZEMOC – PRÓBA DEFINICYJNEGO UJĘCIA ZJAWISKA

Definicja przemocy w rodzinie określona została w art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako ***jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.***

Dodatkowo w preambule tego aktu określono motywy i cele, jakie przyświecały ustawodawcy – *uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

W powyższym wstępie do ustawy odwołano się do praw człowieka oraz roli władz publicznych w zwalczaniu i przeciwdziałaniu temu zjawisku. Dodatkowo podkreślono, że „przemoc nie jest kwestią obyczajową, ale problemem naruszania podstawowych praw i wolności człowieka, a państwo, budując warunki do zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie, wypełnia swoją rolę gwaranta bezpieczeństwa obywateli”.

Kodeks Karny definiuje przemoc w rodzinie, jako *znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny.*

III. SPOŁECZNE STEREOTYPY NA TEMAT PRZEMOCY

W dyskusjach dotyczących przemocy pojawiło się wiele stereotypów na temat przemocy. Warto dementować poszczególne z nich, aby nie zaciemniały obrazu tego negatywnego zjawiska społecznego.

Stereotyp 1. Przemoc zawsze wiąże się z nadużywaniem alkoholu.

Stereotyp 2. Przemoc w rodzinie dotyczy rodzin w kryzysie, rodzin z kręgu wykluczenia społecznego, klientów pomocy społecznej – z badań wynika, że zjawisko przemocy nie jest związane z żadną określoną grupą społeczną. Zatem przemoc pojawia się zarówno w rodzinach w kryzysie socjalnym, jak i wysoko funkcjonujących społecznie i zawodowo.

Stereotyp 3. Prawdopodobieństwo doświadczenia przemocy ze strony obcego człowieka jest większe niż ze strony członka rodziny.

Stereotyp 4. Gdyby ofiara cierpiała, odeszłaby od sprawcy – to, że ofiary nie odchodzą od sprawcy wynika zwykle z ich zależności od sprawcy, z trudności mieszkaniowych, z przekonań odnośnie małżeństwa, z nacisków jakim są poddawane ofiary ze strony sprawcy, rodziny, sąsiadów.

Stereotyp 5. To był jednorazowy incydent, który się nie powtórzy – przemoc wobec członka rodziny rzadko jest jednorazowym incydem. Zazwyczaj jest tylko pierwszym ogniwem w łańcuchu nasilającej się przemocy.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Stare Miasto**, zwany dalej **Programem**. Zawiera on: podstawy prawne, zasady działania, realizatorów programu, cel główny i cele szczegółowe, zadania zespołu interdyscyplinarnego, przewidywane efekty realizacji programu, źródło finansowania oraz monitorowanie Programu.

IV. PODSTAWY PRAWNE

Zapisy Gminnego Programu są zgodne z treścią aktów prawnych podejmujących zagadnienia przeciwdziałania i eliminacji problemu przemocy, tj:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny;
4. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
5. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

V. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom.
2. Jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.
3. Szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

VI. DZIAŁANIA I ADRESACI PROGRAMU

Program realizowany będzie poprzez następujące działania:

1. **Uprowadzające** tj. diagnoza, informacja, edukacja – kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym.
2. **Interwencyjne** tj. opiekuńcze – kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. **Wspierające – terapeutyczne** – kierowane dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca).
4. **Działania edukacyjno – korekcyjne** – kierowane dla osób uwikłanych w przemoc domową.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Stare Miasto wobec zjawiska przemocy.
2. Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są:

1. Urząd Gminy Stare Miasto;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Mieście;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Służba zdrowia;
5. Oświata;
6. Policja.

IX. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

CELEM GŁÓWNYM JEST ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

CELE SZCZEGÓŁOWE OBEJMUJĄ:

1. Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinach.
2. Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.
6. Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
7. Wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych:
  - a) zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy);
  - b) współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Ślesinie;
  - c) zmniejszenie skali zjawiska.

X. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

1. Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
2. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.
3. Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania.
4. Kierowanie zarówno ofiar jak i sprawców przemocy do specjalistów, którzy mają dyżury w Ośrodku Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie.
5. Poradnictwo prawne.
6. Systematyczny kontakt w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy, a jeżeli zajdzie potrzeba udzielenia natychmiastowej pomocy (korzystanie z hotelu w Ośrodku Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie).
7. Nawiązanie kontaktu i współpracy z instytucjami udzielającymi pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
8. Działanie i zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.
9. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy.
10. Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw lokalnej społeczności wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
4. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
5. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
6. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będą środki finansowe z budżetu Gminy Stare Miasto, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.

XIII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Stare Miasto jest dokumentem stanowiącym jeden z etapów ciągłego procesu budowania o wdrażania systemu rozwiązywania problemów związanych z przemocą. Nie jest on dokumentem zamkniętym, jego założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się warunków rzeczywistości.

Skuteczne wdrażanie oraz monitoring tego Programu wymaga gromadzenia i analizy odpowiednich informacji zgodnie z przyjętymi założeniami. Opracowanie programu Przeciwdziałania Przemocy nie jest samo w sobie receptą na sukces. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu systematyczne jego wdrażanie, czuwanie nad jego realizacją i kontrolowanie przebiegu.